

PER TELEFAX 088-36 10284

Rechtbank Den Haag
Nevenzittingsplaats Haarlem
Vreemdelingenkamer
Postbus 1621
2003 BR Haarlem

Datum:

30 maart 2023

Inzake:

AANVULLING BEROEPSGRONDEN

Uw kenmerk:

23/2186 BEPTDN V00

Ons kenmerk:

Edelachtbaar college,

Ondergetekende, mr. J.S. Pols, kantoorhoudende te [REDACTED] aan de [REDACTED], heeft in zijn hoedanigheid als gemachtigde van de heer **David Vaughan ICKE**, wonende en verblijvende in het Verenigd Koninkrijk, die te dezer zake woonplaats kiest te mijnen kantore, bij brief van 22 februari 2023 beroep ingesteld tegen het besluit op bezwaar tegen het besluit van 3 februari 2023 met kenmerk Z1-165532515346 waarmee het bezwaar van Icke tegen het besluit om hem voor de duur van twee jaar te signaleren in het SIS II en hem de toegang tot het Schengengebied te ontzeggen, ongegrond is verklaard.

Appellant voert tegen dit besluit navolgende beroepsgronden aan:

Inleiding

Verweerder, hierna te noemen: "de staatssecretaris" signaleerde appellant, hierna te noemen: "Icke", voor de duur van twee jaar in het SIS II nadat hij door de staatssecretaris op basis van vage aantijgingen als *potentiële bedreiging voor de openbare orde van de Nederlandse samenleving* werd bestempeld. Daarmee heeft Icke een inreisverbod voor 27 landen. Het besluit werd genomen nadat zowel Kamerleden als de Amsterdamse driehoek hierom verzochten met als enig doel te voorkomen dat Icke tijdens de vredesdemonstratie op 6 november 2022 zou spreken. Het inreisverbod past in een repressieve tendens van censuur en in rap tempo eroderend respect voor fundamentele grondrechten. Bij beschikking op bezwaar komt de staatssecretaris op basis van toepasselijke regelgeving en een ruime *margin of appreciation* met doelredeneringen tot afwijzing van het bezwaar. Kern van het besluit is dat de staatssecretaris zichzelf de bevoegdheid toebedeelt om personen op basis van door hem als ongewenst beschouwde denkbeelden de toegang tot het Schengengebied te ontzeggen. De reikwijdte van deze zaak gaat daarmee verder dan Icke: het besluit schept een gevaarlijk precedent waarbij de staatssecretaris als gedachtenpolitie gaat bepalen welke denkbeelden wel of niet toegestaan worden in Nederland. Wat de staatssecretaris doet kan de toets aan de kernbeginselen als artikel 9, 10 en 11 EVRM en Straatsburgse jurisprudentie

niet doorstaan en is daarmee onrechtmatig. Ook staat het besluit haaks op de wijze waarmee de Tweede Kamer in vergelijkbare situaties oordeelde zodat hier met twee maten gemeten wordt. Deze aspecten worden hierna eerst besproken waarna nog kort op de uitspraak van de voorzieningenrechter en aanvullende overwegingen in de beslissing op bezwaar wordt ingegaan. Volgende onderdelen komen aan bod:

Inhoud

Gronden	2
Primaire toetsingskader: jurisprudentie EHRM	3
Dubbele maatstaf	5
Het openbare orde criterium van artikel 6 SGC en artikel 24 SIS II	8
Verspreiden vermeende complottheorieën en gevaar voor de openbare orde ...	10
<i>Toepasselijkheid van het EVRM en het Handvest van grondrechten EU</i>	11
Proportionaliteit en subsidiariteit	12
Conclusies	13

Gronden

Het bestreden besluit is onzorgvuldig voorbereid, ondeugdelijk gemotiveerd, in strijd met het verbod van détournement de pouvoir en het evenredigheidsbeginsel.

Allereerst wijst appellant op al hetgeen in bezwaar naar voren is gebracht, in de gronden, de pleitnota van de zitting bij de voorzieningenrechter en hetgeen ondergetekende en Icke bij de hoorzitting hebben aangevoerd. Dit alles dient in deze procedure als herhaald en ingelast te worden beschouwd. Op de kern van de bezwaren van Icke gaat de staatssecretaris immers geheel niet in.

Stochastisch terrorisme: een grof politiek wapen

De staatssecretaris legt met het bestreden besluit aan Icke een fysieke vrijheidsbeperkende maatregel op vanwege zijn gedachtengoed dat in de redenering van de staatssecretaris *stochastisch terrorisme* in Nederland zou kunnen veroorzaken.

De staatssecretaris gebruikt hiermee een grof politiek wapen, namelijk het tot zwijgen brengen van onwelgevallige opiniemakers en politieke tegenstanders op basis van vage aantijgingen. "Stochastisch" betekent "willekeurig bepaald", er kan geen direct verband worden gelegd tussen degene die een misdrijf pleegt en degene die het gedachtengoed verspreidt dat de pleger zou hebben geïnspireerd.

Het doel is om politieke tegenstanders het zwijgen op te leggen. Voor de beoordeling van dit beroep is het van belang dat de rechtbank dit mechanisme begrijpt.

De staatssecretaris gebruikt voor dit doel het besluit de vage aantijgingen van het DRIO-rapport van 31 oktober 2022 en het 56ste Dreigingsbeeld Terrorisme

Nederland van 21 april 2022 van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en ontzegt Icke de toegang tot Nederland omdat hij *complottheorieën zou verspreiden*. Icke's denkbeelden waarin beleidsmakers op grote schaal misdrijven plegen tegen de bevolking en slechts de belangen dienen van een kleine globale elite zouden een ondermijnend effect op de democratische beginselen en legitimiteit hebben. Dit leidt volgens de redenering van het DRIO, de NCTV en daarmee de staatssecretaris tot toenemend geweld en bedreigingen tegen politici. Ook zouden uitlatingen van Icke door niet nader benoemde derden als antisemitisch uitgelegd worden zodat zijn voordracht spanningen zou kunnen veroorzaken tussen bevolkingsgroepen. Dit kan volgens de staatssecretaris in Nederland leiden tot verstoring van de openbare orde leiden of het plegen van geweld.

Onder het concept van dit mechanisme zijn logica, bewijs en causaliteit volstrekt irrelevant, elk geweldsincident wordt gepolitiseerd en toegeschreven aan ideologische tegenstanders, ongeacht de feiten. Dit is precies wat in het besluit gebeurt, de staatssecretaris wijst naar incidenten als de "fakkeldrager" bij Kaag, uitlatingen van FvD-politici en bedreigingen op sociale media richting beleidsmakers die het gevolg zouden zijn van het gedachtengoed van Icke.

In werkelijkheid is er van enig verwijtbaar dan wel strafbaar handelen zijdens Icke geen sprake en vallen zijn uitlatingen ruimschoots binnen de door het Europese Hof vastgestelde grenzen van vrijheid van meningsuiting. Daarbij worden de opvattingen van Icke inmiddels door een grote groep binnen de samenleving gedeeld.

Spreeken is geen vorm van geweld, de vrije associatiefantasieën van de staatssecretaris vormen geen vervanging van bewijs en kunnen dan ook niet leiden tot de conclusie dat Icke een potentiële dreiging voor de openbare orde vormt die een inreisverbod rechtvaardigt.

Primaire toetsingskader: jurisprudentie EHRM

Het besluit van de staatssecretaris beperkt zich tot een juridische toetsing aan en uitleg van de Schengengrenscodex, de Terugkeerrichtlijn en de SIS II Verordening.

Waar de staatssecretaris aan voorbij gaat, is dat het besluit een directe ingreep vormt in onder meer de vrijheid van meningsuiting van zowel Icke zelf als derden die van zijn standpunten kennis willen nemen. Het besluit kan alleen rechtmatig zijn als de daaruit voortvloeiende beperkingen van vrijheid van geweten, meningsuiting en vereniging vallen binnen de kaders van Europese jurisprudentie. De Verordening mag immers niet in strijd met kernbeginselen van het EVRM uitgelegd en toegepast worden.

De grondrechten, zoals zij worden gewaarborgd door het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en zoals zij voortvloeien uit de constitutionele tradities die de lidstaten gemeen hebben, maken op grond van artikel 6 lid 3 van het Verdrag van Maastricht als algemene beginselen deel uit van het recht van de Unie. Zoals hierna toegelicht, is het besluit evident onverenigbaar met het Europese recht.

De uitgebreide gronden in het bezwaarschrift op dit punt zijn door de staatssecretaris genegeerd, een concrete belangenafweging tussen het

zwaarwegende recht op vrijheid van meningsuiting en het belang om Icke een inreisverbod te geven, ontbreekt. Uitgangspunt is dat het EHRM het recht op vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 10 EVRM beschouwt als het fundament van de democratische samenleving:¹

"freedom of expression constitutes one of the essential foundations of [democratic] society, one of the basic conditions for its progress and for the development of every man" (Handyside v. the United Kingdom, § 49).

Voorts benadrukt het EHRM dat dit recht niet alleen toepassing vindt op "informatie" of "ideeën" die algemeen geaccepteerd of als onschuldig beschouwd worden maar ook op degenen *die beledigen, choqueren of verstoren*. Dit zijn de eisen van pluralisme, tolerantie en ruimdenkendheid zonder welke er geen sprake is van een "democratische samenleving":

"The Court has emphasised on several occasions the importance of this Article, which is applicable not only to "information" or "ideas" that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb; such are the demands of that pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no "democratic society" (Handyside v. the United Kingdom, § 49; Observer and Guardian v. the United Kingdom, § 59)"

Uitzonderingen op de vrijheid van meningsuiting moeten strikt worden uitgelegd en de noodzaak daartoe moet overtuigend vastgesteld worden. Lidstaten hebben een positieve verplichting om de uitoefening van dit recht te beschermen:

"As set forth in Article 10, freedom of expression is subject to exceptions, which must, however, be construed strictly, and the need for any restrictions must be established convincingly (Stoll v. Switzerland ([GC], § 101, reiterated in Morice v. France ([GC], § 124) and Pentikäinen v. Finland ([GC], § 87). 11. In addition to those general considerations, the Court has explored in its case-law the States' positive obligations in protecting the exercise of this right."

Bovendien laat het Hof aan beleidsmakers maar zeer beperkt ruimte voor beperkingen van uitlatingen in publiek debat over politiek of onderwerpen die het algemeen belang raken:

"544. On the one hand, the Court has consistently held that there is little scope under Article 10 § 2 of the Convention for restrictions on political speech or debate (Brasilier v. France, § 41) or on debate on matters of public interest (Sürek v. Turkey (no. 1) [GC], § 61; Lindon, Otchakovsky-Laurens and July v. France [GC], § 46; Wingrove v. the United Kingdom, § 58)"

Volgens het Hof moeten in een democratische rechtsstaat politieke ideeën die de bestaande orde uitdagen en waarvan de verwezenlijking met vreedzame middelen wordt bepleit, gepaste mogelijkheid krijgen om uitgedragen te worden.

¹ Guide on Article 10 of the European Convention on Human Rights Freedom of expression Updated on 31 August 2022

"546. According to the Court, in a democratic society based on the rule of law, political ideas which challenge the existing order and whose realisation is advocated by peaceful means must be afforded a proper opportunity of expression (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası v. Turkey, § 70)."

Dit is ook het geval met betrekking tot zaken die aanleiding kunnen geven tot aanzienlijke controverses, betrekking hebbende op belangrijke sociale kwesties, of die een probleem aan de kaak stellen waarbij het publiek belang heeft daarvan kennis te nemen.

"This is also the case with regard to matters which are capable of giving rise to considerable controversy, which concern an important social issue, or which involve a problem that the public would have an interest in being informed about (Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland [GC], § 171; Sürek and Özdemir v. Turkey [GC], § 61)."

Het voorgaand maakt duidelijk dat het besluit van de staatssecretaris een flagrante schending vormt van de vrijheid van meningsuiting.

Icke mag zijn controversiële standpunten uitdragen, hij mag politici en bevolkingsgroepen met andere opvattingen beledigen en choqueren tenzij hij pleit voor het gebruik van geweld, wraak of het plegen: zolang zijn standpunten niet aanzetten tot geweld, mag Icke zijn denkbeelden verspreiden. Icke propageert al ruim 30 jaar consequent geweldloosheid en zijn boodschap is niet voor meerdere interpretaties vatbaar:

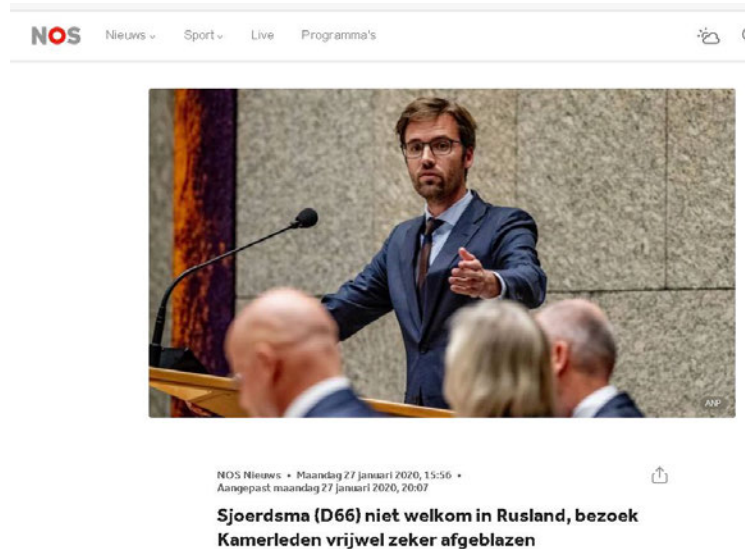
"559. (...) Where the views expressed do not comprise incitements to violence – in other words unless they advocate recourse to violent actions or bloody revenge, justify the commission of terrorist offences in pursuit of their supporters goals or can be interpreted as likely to encourage violence by expressing deep-seated and irrational hatred towards identified persons – Contracting States must not restrict the right of the general public to be informed of them, even on the basis of the aims set out in Article 10 § 2, that is to say the protection of territorial integrity and national security and the prevention of disorder or crime by bringing the weight of the criminal law to bear on the media (Sürek v. Turkey (no. 4) [GC], § 60; Gözel and Özer v. Turkey, § 56; Nedim Şener v. Turkey, § 116; Dilipak v. Turkey, § 62)."

Het behoeft geen verder betoog, het EHRM laat geen ruimte voor onderhavig besluit. De vrijheid van meningsuiting is een fundamenteel recht dat slechts in zeer uitzonderlijke gevallen ingeperkt mag worden. *Mogelijke gevoelens van onrust of spanningen tussen bevolkingsgroepen* (los van de vraag of deze vrees terecht is) kunnen volgens Europese jurisprudentie geen reden zijn iemand de mond te snoeren. Hier is sprake van ontoelaatbare censuur: een lidstaat die personen de toegang weigert op grond van hun denkbeelden, verlaat de rechtstatelijke kaders.

Dubbele maatstaf

Er lijkt in het geval van Icke sprake te zijn van dubbele maatstaven, want de Tweede Kamer stond in het verleden meermaals op haar achterste benen als andere landen vergelijkbare besluiten tegen Nederlanders namen, zoals

bijvoorbeeld de weigering van Rusland in januari 2020 om kamerlid Sjoerd Sjoerdsma een inreisvisum te verlenen op grond van zijn anti-Russische opvattingen. In de daaropvolgende discussie was de weigering een bevestiging van Rusland als een dictatuur. Nu Nederland een criticus met een identiek besluit de mond snoert, is het proportioneel en noodzakelijk in een democratische samenleving.

Het in 2009 aan Wilders afgegeven inreisverbod voor het Verenigd Koninkrijk om de première van zijn omstreden film Fitna bij te wonen kon Kamerbreed op verontwaardiging rekenen. Wilders werd geweigerd vanwege zijn anti-moslimretoriek waarmee hij als een potentieel gevaar voor de openbare orde beschouwd werd. Deze zaak heeft veel overeenkomsten met het inreisverbod van Icke, met dien verstande dat tegen Wilders een strafrechtelijke vervolging liep wegens haat zaaien en moslimorganisaties het aangekondigde bezoek daadwerkelijk sociale onrust veroorzaakte.

Dat het Verenigd Koninkrijk inmiddels geen lid meer is van de EU maakt dit niet anders, het gaat hier om een principiële uitgangspunt. Een democratische rechtsstaat weigert per definitie geen mensen de toegang op basis van opvattingen die strafrechtelijke grenzen niet overschrijden.

-

Favorieten importeren | E-Mail – mr. Jeroen... | UniH Network | Booking.com

Europa Nu | Onafhankelijk & actueel

EU en Nederland | Actuele thema's | Organisaties en lidstaten | Europees beleid | EU

Laatste nieuws: EU-landen stemmen in met deal over uitbannen brandstofauto **UPDATE**

Wilders moet vrij naar Groot-Brittannië kunnen reizen vinden kabinetsleden

woensdag 11 februari 2009, 23:06

DEN HAAG (ANP) - Een verbod of tegenstand van de Britse regering of niet, [Geert Wilders](#) wil donderdag naar Groot-Brittannië. Het PVV-Kamerlid twijfelde eerder nog, maar woensdag besloot hij toch gewoon in het vliegtuig naar Groot-Brittannië te stappen.

Wilders zou donderdag op uitnodiging van een lid van het Britse Hogerhuis de anti-Koranfilm Fitna vertonen in het parlamentsgebouw. Volgens de Britse regering vormt Wilders vanwege zijn ideeën over de islam en moslims echter een bedreiging voor de publieke veiligheid en is hij daarom niet welkom. „Groot-Brittannië offert de vrijheid van meningsuiting op”, aldus Wilders.

Volgens vice-premier [Wouter Bos](#) maakt de Britse regering een „verkeerde afweging” als zij Wilders wegzet als iemand die haat zaait en mogelijke demonstraties tegen een bezoek van Wilders gebruikt als argument om hem de toegang tot het land te ontzeggen.

„Ze zetten Wilders neer als een haatzaaier, maar dat ben je pas als je veroordeeld bent. Ik vind dat parlementariërs in de [Europese Unie](#) en eigenlijk ook daarbuiten vrij moeten kunnen reizen zolang ze niet veroordeeld zijn”, aldus Bos.

„We zullen wel zien of ze me in de boeien slaan”, zei Wilders dinsdag al. Als hij daar daadwerkelijk in de problemen komt, staat in ieder geval de Nederlandse ambassadeur op de luchthaven in Londen klaar om te kijken of hij indien nodig Wilders kan bijstaan, zo zei minister [Maxime Verhagen](#) (Buitenlandse Zaken) woensdagavond in Tbilisi.

Pogingen van zowel Verhagen als zijn collega van Justitie om de Britten op andere gedachten te brengen, hebben niets opgeleverd. De mogelijkheden om een ander EU-land tot andere gedachten te brengen zijn beperkt, stelde

Op 17 februari 2009 vond over het besluit van de Britse minister zelfs een interpellatiedebat plaats in de Tweede Kamer waarin meerdere moties aangenomen werden om Groot-Brittannië onder druk te zetten. Zo dienden leden Halsema (GroenLinks) en Pechtold (D66) volgende motie in:

“overwegende dat de Britse rechtsgrondslag hiervoor gevonden is in de Immigration (European Economic Area) Regulation;

overwegende dat deze regelgeving ook in andere gevallen is gebruikt om het vrije woord te beperken van politieke, religieuze en andere opinievormers, zonder dat sprake is van aantoonbare gevaarstelling;

overwegende dat de Britse regering de toegang tot het Verenigd Koninkrijk heeft ontzegd aan Tweede Kamerlid Geert Wilders vanwege “een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor het fundamentele belang van de Britse samenleving”, maar nalaat deze bedreiging in dit individuele geval voldoende of overtuigend te preciseren;

sprekt als haar oordeel uit dat immigratieregels niet zijn bedoeld om de vrije meningsuiting van opinievormers te verhinderen;

verzoekt de regering om bij de Britse regering aan te dringen op herziening van deze regelgeving, zodanig dat de vrije meningsuiting niet langer onterecht wordt belemmerd, en gaat over tot de orde van de dag.”

Hier raakt de Kamer een essentieel punt dat nu niet anders is als destijds: immigratieregels zijn niet bedoeld om de vrije meningsuiting van opinievormers te verhinderen. En dat is precies wat de staatssecretaris in het geval van Icke wel doet.

Ook de voltallige VVD-fractie veroordeelde de houding van Groot-Brittannië en Van der Staaij (SGP) zegt:

"Wij zijn ook bezorgd dat deze Britse actie niet los kan worden gezien van de politieke wens om kritiek op de islam te smoren uit angst voor heftige reacties uit de moslimwereld. Deelt het kabinet deze inschatting? Is dit niet een gevaarlijke benadering van inbinden en toegeven, omdat je daarmee juist ongewenste machten in de kaart kunt spelen en hen zelfbewuster en veeleisender maakt?"

Het argument tegen Icke is dat zijn uitlatingen *gevoelens van onrust en spanningen tussen bevolkingsgroepen kunnen veroorzaken* kan dus volgens de voltallige Kamer in 2009 geen reden zijn om de toegang tot een land te verbieden. Rondom de film Fitna kwam het regelmatig tot daadwerkelijke gewelddadigheden, hetgeen voor de Kamerleden (terecht) geen grond vormde voor het monddood maken van Wilders. De toespraken van Icke hebben daarentegen de afgelopen 30 jaar nooit geleid tot enige ongeregeldeheden.

De Kamer maakte voorts duidelijk dat niet alleen parlementsleden maar iedereen recht heeft op het vrije woord. Ook lid Rutte, de huidige premier, diende een motie in met de opmerking:

"Dit is een motie, maar waar het natuurlijk echt om gaat, is mentaliteit, de mentaliteit van de vrijheid."

En daar gaat het hier om, een mentaliteit van vrijheid die niet terug te vinden is in het besluit tegen Icke: in zijn geval lijkt het vrije woord ineens van veel minder waarde. De weigering van Icke zou ook nu tot verontwaardiging moeten leiden, zoals dat destijds gebeurde bij Wilders. Nederland overschrijdt met het besluit tegen Icke een duidelijke rode lijn. Een overheid dient actief het vrije woord te bevorderen, ook als dit meningen en denkbeelden zij die politici in een slecht daglicht stellen. Het inreisverbod voor Icke moet dan ook van tafel, elke andere beslissing getuigt van een dubbele moraal.

Hoewel het voorgaande voor zichzelf zou moeten spreken, zal hierna kort ingegaan op worden de uitspraak van de voorzieningenrechter alsook op de aanvullende overwegingen in de beslissing op bezwaar.

Het openbare orde criterium van artikel 6 SGC en artikel 24 SIS II

In het bestreden besluit op bezwaar gaat de staatssecretaris nog steeds uit van een onjuiste toetsingsmaatstaf, zoals beschreven in het bezwaarschrift en pleitnota.

De staatssecretaris stelt dat het HvJEU in zijn rechtspraak heeft uitgelegd dat de reikwijdte van het begrip "bedreiging voor" als bedoeld in artikel 6 lid 1 van de Schengengrenscore breder is dan het begrip "gevaar voor", zoals dat bijvoorbeeld

in het kader van de Terugkeerrichtlijn wordt gehanteerd. De staatssecretaris verwijst daarbij naar r.o. 31-32 en 42-45 van het arrest E.P. (HVJEU 12 december 2019, ECLI:EU:C:2019:1071).

Deze overweging berust op een onjuiste lezing van voornoemde passages in het arrest. In de alinea's waarnaar is verwezen, wordt alleen onderscheid gemaakt tussen de toelatingsvoorwaarden voor Unieburgers en derdelanders die niet onder Unierecht vallen. Voor Unieburgers en derdelanders die met Unieburger gelijkgesteld kunnen worden, geldt immers het strengere criterium "individuele gedragingen die een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormen die een fundamenteel belang van de samenleving van de betrokken lidstaat aantast", zo is te lezen in punt 31 van het arrest.

In punt 42 van het arrest wordt gesproken over een aanzienlijk verschil met het begrip als bedoeld in punt 29 dat ook ziet op Unieburgers, die een grotere bescherming toekomen dan derdelanders. Een uitleg over het door de staatssecretaris veronderstelde verschil tussen de termen "gevaar" en "bedreiging" voor de openbare orde valt daarin niet te lezen. Anders dan de staatssecretaris gaat het Hof niet in op de omstandigheid dat de Nederlandstalige versies van artikel 6 SGC en artikel 24 SIS II verordening een (gering) taalkundig verschil bevat.

Dat er een verschil zou zijn tussen de reikwijdte van deze begrippen kan daarom niet worden geconcludeerd. Uit het arrest valt juist eerder op te maken dat de openbare orde begrippen uit artikel 6 SGC en artikel 24 SIS II verordening op dezelfde wijze moeten worden uitgelegd.

In dat verband is het nog van belang om te wijzen op de andere taalversies van beide regelingen, waarin juist geen verschil is in de gebruikte termen. De Engelstalige versie spreekt in beide gevallen over "threat to public policy" en in de Duitstalige versie van artikel 6 SGC staat ook het woord "Gefahr" waar in de Nederlandstalige versie "bedreiging" staat.

- (d) they are not persons for whom an alert has been issued in the SIS for the purposes of refusing entry;
- (e) they are not considered to be a threat to public policy, internal security, public health or the international relations of any of the Member States, in particular where no alert has been issued in Member States' national data bases for the purposes of refusing entry on the same grounds.

2. An alert shall be entered where the decision referred to in paragraph 1 is based on a threat to public policy or public security or to national security which the presence of the third-country national in question in the territory of a Member State may pose. This situation shall arise in particular in the case of:

- (a) a third-country national who has been convicted in a Member State of an offence carrying a penalty involving deprivation of liberty of at least one year;
- (b) a third-country national in respect of whom there are serious grounds for believing that he has committed a serious criminal offence or in respect of whom there are clear indications of an intention to commit such an offence in the territory of a Member State.

- d) Er darf nicht im SIS zur Einreiseverweigerung ausgeschrieben sein.
- e) Er darf keine Gefahr für die öffentliche Ordnung, die innere Sicherheit, die öffentliche Gesundheit oder die internationalen Beziehungen eines Mitgliedstaats darstellen und darf insbesondere nicht in den nationalen Datenbanken der Mitgliedstaaten zur Einreiseverweigerung aus denselben Gründen ausgeschrieben worden sein.

Naast de gevolgen die de staatssecretaris verbindt aan dit vermeende taalkundige verschil stelt de staatssecretaris dat bij toepassing van deze openbare orde toets onderscheid moet worden gemaakt tussen een derdelander die al binnen het Schengengebied is en een derdelander die zich nog buiten het Schengengebied

bevindt. De voorzieningenrechter is in rechtsoverweging 5.1 ten onrechte meegegaan in dit onderscheid.

Noch in regelgeving noch in jurisprudentie is voor een dergelijk onderscheid steun te vinden. Zoals gezegd kan dit uit het arrest E.P. niet worden opgemaakt en ook in de 6e considerans van de Verordening is een dergelijk aanvullend onderscheid niet te lezen. Punten 24 en 28 in het arrest stellen juist heel duidelijk dat het criterium na binnenkomst van de derdelander onverkort en dus gelijkelijk van toepassing is.

In rechtsoverweging 4.1 heeft de voorzieningenrechter het standpunt van Icke onjuist weergegeven. Icke heeft niet gesteld dat er een "erg hoge lat zou zijn". Icke heeft enkel gesteld dat de staatssecretaris de lat te laag legt, door het criterium van artikel 6 lid 1 sub e SGC verder op te rekken dan het HvJEG bedoeld heeft.

Verspreiden vermeende complottheorieën en gevaar voor de openbare orde

De voorgaande analyse van de exacte reikwijdte van het toegepaste openbare ordecriterium leidt echter af van waar het in deze zaak werkelijk om gaat. Dat is namelijk of het criterium bedreiging dan wel gevaar voor de openbare orde mag worden aangewend om de vrijheid van meningsuiting en betoging dan wel de fysieke bewegingsvrijheid te beperken van iemand die een mening verkondigt die de staat kennelijk beschouwt als een bedreiging voor de positie van de bewindspersonen die op dit moment aan de macht zijn. Het hebben van een politiek dissidente opinie kan en mag nooit een grond zijn om iemands bewegingsvrijheid en daarmee een van de mogelijkheden om zijn gedachtengoed te verspreiden te ontnemen.

Anders dan in de brief van 3 november 2022 legt de staatssecretaris aan de signalering niet langer primair ten grondslag dat Icke Holocaustontkenner of antisemit zou zijn – het eerste label behelst geen strafbaar feit en voor de tweede is geen onderbouwing gegeven – maar enkel nog dat hij een verspreider zou zijn van complottheorieën. Met deze complottheorieën zou hij anti-overheidsextremisme aanwakken, aldus de rapporten van het DRIO en de NCTV. Icke wordt daarmee de toegang tot 26 Schengenlanden geweigerd vanwege – kort gezegd – zijn gedachtengoed, oftewel zijn politieke overtuiging.

Zoals al ter zitting van 9 december jl. is toegelicht kan Icke niet verantwoordelijk worden gehouden voor het groeiende anti-overheidssentiment in Nederland, of beter gezegd, de gevoelens van afkeuring van het huidige overheidsbeleid die onder de Nederlandse bevolking leven. Deze gevoelens zijn het gevolg van de vele beleidsmaatregelen waardoor verschillende groepen in de samenleving economisch zwaar worden geraakt. Een causaal verband tussen het werk van Icke en gewelddadige elementen binnen de Nederlandse politieke oppositie, zo die er al zijn, is op geen enkele manier aannemelijk gemaakt.

Hierbij wordt er nogmaals aan herinnerd dat maatschappelijke onrust als gevolg van het uiten van een bepaalde opvatting binnen het demonstratierecht als eigen

aan de democratie op de koop wordt toegenomen. Ook aanstootgevende opvattingen genieten bescherming van de vrijheid van meningsuiting en betoging.²

Toepasselijkheid van het EVRM en het Handvest van grondrechten EU

Daarnaast is in het bestreden besluit op ondeugdelijke gronden geconcludeerd dat de artikelen 10 en 11 van het EVRM niet op de situatie van Icke van toepassing zijn. Op pagina 13 van het besluit heeft de staatssecretaris in reactie op dit onderdeel van het bezwaar volstaan door gemakshalve prof. dr. mr. J. Brouwer weg te zetten als iemand die niet deskundig is op het gebied van grenstoezicht.

Op het onderbouwde standpunt van de Venice Commission en de onderliggende jurisprudentie van het EHRM, waar Icke in de eerste plaats naar had verwezen, is de staatssecretaris niet ingegaan. In paragraaf 178 van het rapport van de Venice Commission is immers uitdrukkelijk vermeld dat staten geen discriminatoire maatregelen mogen instellen, waaronder visa-vereisten, om de deelname aan grensoverschrijdende bijeenkomsten enkel op basis van hun overtuigingen te belemmeren.

Het arrest van het EHRM *Djavit An tegen Turkije*³ betrof een Turkse man uit Noord-Cyprus, wat effectief onder controle van Turkije staat, die door Turkije onterecht geen toestemming kreeg om op Zuid-Cyprus, waar voornamelijk Grieken wonen, dialoogbijeenkomsten te bezoeken tussen Turkse en Griekse Cyprioten, omdat dat zou getuigen van een onwenselijke politieke opvatting. Omgekeerd valt niet in te zien waarom Nederland een Brits burger de toegang zou mogen weigeren omdat zijn gedachtegoed, waarvan ook de verspreiding niet strafbaar is, door een veiligheidsdienst als onwenselijk wordt gezien.

Icke constateert dat het de staatssecretaris kennelijk zelf aan expertise op het gebied van grenstoezicht en Europees recht ontbreekt, nu deze miskent dat de aangehaalde bepalingen uit het EVRM wel degelijk mede van toepassing zijn op deze zaak, namelijk langs de weg van het Handvest van grondrechten van de Europese Unie. Omdat met de SIS II verordening en de SGC uitvoering wordt gegeven aan Unierecht gelden de in het Handvest neergelegde grondrechten op grond van artikel 51 lid 1 van dat document. Dat betekent dat Icke zich onder meer kan beroepen op de artikelen 11 en 12 van het Handvest, te weten de vrijheid van meningsuiting en informatie en de vrijheid van vergadering en vereniging.

Ingevolge artikel 52, derde lid van het Handvest dient de Europese Unie bij rechten in het Handvest die corresponderen met rechten die zijn neergelegd in het EVRM een minstens zo ruime bescherming te bieden. Dat betekent dat hetgeen de Venice Commission stelt met betrekking tot de uitoefening van het demonstratierecht ook relevant is in deze procedure.

2 Venice Commission, Guidelines on peaceful assembly, www.venice.coe.int, Strassbourg/Warsaw 2020 (third edition), nr. 81 "State authorities must protect the organizers and participants of peaceful assemblies that espouse views that are controversial or unpopular, which may generate hostile opposition, and shall protect peaceful assemblies from any person or group that intentionally seeks to limit and destroy the rights of others to assemble."

3 EHRM 9 juli 2003, appl. no. 20652/92 (*Djavit An/Turkey*), r.o. 59-62

Inperking van grond- en mensenrechten is volgens vaste rechtspraak alleen mogelijk als deze bij de wet zijn voorzien, een legitieme doelstelling hebben en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving. Daarnaast moeten de beperkende bepalingen toegankelijk, voorzienbaar en voldoende precies zijn.⁴

Aan twee onderdelen van deze vereisten is in elk geval niet voldaan. Ten eerste staat het criterium van gevaar voor de openbare orde en openbare rust in hoofdstuk A2/12 van de VC 2000 op gespannen voet met de voorzienbaarheid, in ieder geval wanneer bij de concrete toepassing van dit begrip elke directe koppeling aan strafbare feiten of verdenking daarvan wordt verlaten, zoals de staatssecretaris in het bestreden besluit doet. Evenals het criterium in artikel 24 lid 2 SIS II Verordening waarop het is gebaseerd is dit criterium onvoldoende precies, waardoor het voor rechtssubjecten onmogelijk is om hun handelen erop af te stemmen.

Ten tweede en nog belangrijker is dat uitleg die de staatssecretaris aan dit criterium geeft, namelijk het weigeren van de toegang aan personen wiens gedachtegoed of politieke mening potentieel maatschappelijke onrust zou kunnen veroorzaken, niet noodzakelijk kan worden geacht in een democratische samenleving. Zoals eerder in deze procedure al namens Icke naar voren is gebracht is een dergelijke vergaande inperking van grondrechten niet toegestaan, omdat al vaststaat dat binnen de kaders die het strafrecht stelt de vrijheden van meningsuiting en betoging nooit op grond van de inhoud mogen worden beperkt. Daarbij komt dat kennelijk niet in geschil is dat Icke niet buiten die kaders is getreden en er ook geen redelijk vermoeden is dat hij daarbuiten zal treden.

Het bestreden besluit is in zoverre dan ook een vorm van censuur. In bezwaar is al aangetoond dat de staatssecretaris door de gemeente Amsterdam is benaderd om te pogen Icke fysiek uit Amsterdam te weren zonder afbreuk te doen aan het demonstratierecht. Dit is echter niet mogelijk zonder andere fundamentele (mensen)rechten te schenden, waaronder Ickes demonstratierecht. De staatssecretaris maakt met het bestreden besluit evident misbruik van de hem gegeven bevoegdheid.

Proportionaliteit en subsidiariteit

Icke stelt zich primair op het standpunt dat aan de proportionaliteits- en subsidiariteitstoets niet hoeft te worden toegekomen omdat zijn aanwezigheid in Nederland en het Schengengebied geen enkele bedreiging voor de openbare orde met zich meebrengt. Icke constateert echter ook dat de overwegingen van de staatssecretaris en die van de voorzieningenrechter om de signalering van Icke desondanks te rechtvaardigen innerlijk tegenstrijdig zijn.

Zowel de staatssecretaris als de voorzieningenrechter benadrukken dat Icke zijn toespraak op 6 november 2022 ook online had kunnen geven en de staatssecretaris ziet ook geen bezwaren om Icke zijn gedachtegoed op andere wijze te laten verspreiden. Sterker nog, de staatssecretaris lijkt dit te zien als argument voor de proportionaliteit van de maatregel, wederom een omkering van zaken. Omdat de signalering de verspreiding van de gevaarlijk geachte complottheorieën niet voorkomt is het enige (rechts)gevolg van deze signalering

4 EHRM 26 april 1979, ECLI:CE:ECHR:1979:0426JUD000653874 (Sunday Times/VK), par. 49

dus dat Icke geen fysieke toegang meer krijgt tot het Schengengebied. Niet valt in te zien dat het doel van de signalering daarmee het beoogde effect kan krijgen dat de staatssecretaris ermee voorziet. Immers, het gedachtengoed van Icke kan en mag de Nederlandse maatschappij nog steeds bereiken, zodat de vermeende bedreiging van de openbare orde en openbare rust nog altijd niet is weggenomen en eigenlijk ook niet kleiner is gemaakt.

De signalering kan daarmee dan ook niet het preventieve doel hebben dat de staatssecretaris stelt te beogen, maar heeft alleen het karakter van een vrijheidsbeperkende maatregel of straf. Verder is deze maatregel nu weliswaar tijdelijk ingesteld, maar gelet op de daarbij door de staatssecretaris gegeven motivering kan deze in potentie voor onbepaalde tijd worden verlengd. Sterker nog, door de opmerking dat niet te verwachten is dat Icke zijn gedachtengoed op korte termijn verandert, bepaalt de staatssecretaris dat Icke eerst zijn gedachtengoed moet veranderen voordat de signalering zal worden opgeheven.

Nog los van de vraag hoe iemand ooit zou moeten bewijzen dat hij zijn gedachtengoed heeft veranderd, laat dit ook zien dat deze bevoegdheid hier nooit voor bedoeld is. De vrijheid om binnen de strafrechtelijke grenzen elk denkbaar gedachtengoed te ontwikkelen, aan te hangen en te verspreiden is nu juist precies waarvoor de vrijheid van meningsuiting en informatie bedoeld is.

Voor zover het spreken van Icke op de demonstratie in Amsterdam al een bedreiging van de openbare orde zou opleveren, zou het vanuit het oogpunt van evenredigheid aan de burgemeester zijn geweest om van de haar ter beschikking staande bevoegdheden gebruik te maken, maar geen grond kunnen vormen om Icke effectief twee jaar de toegang tot alle Schengenlidstaten te ontfangen.

Conclusies

Gelet op het voorgaande verzoekt Icke de rechtbank om het beroep gegrond te verklaren, het bestreden besluit te vernietigen wegens strijd met de artikelen 3:2, 3:3, 3:4 lid 2 en 7:12 Awb en met toepassing van artikel 8:72 lid 3 onder b, Awb het bezwaar tegen het primaire besluit gegrond te verklaren wegens strijd met de artikelen 3:2, 3:3, 3:4 lid 2, 3:46 en 4:8 Awb en zelf in de zaak te voorzien door het primaire besluit te herroepen en te bepalen dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.

Daarnaast verzoekt Icke op grond van artikel 8:75 (wie?) te veroordelen in de kosten die hij voor de behandeling van het beroep en het bezwaar voor beroepsmatig verleende rechtsbijstand heeft moeten maken.

Hoogachtend,

